

Bilag 0

AFRAPPORTERING PÅ
**PILOTPROJEKT VEDR. KROPS- OG HJELMKAMERA
SAMT KØRETØJSMONTEREDE KAMERAER**

JANUAR 2022

Indhold

INDLEDNING.....	3
PILOTPROJEKTETS ORGANISERING.....	3
BAGGRUND OG FORMÅL	4
METODE	4
VALG AF INDSATSOMRÅDE	4
MATERIEL	5
INPUT FRA KREDSE TIL AFRAPPORTERINGEN.....	5
INPUT FRA RIGSPOLITIET TIL PROJEKTFORLØBET.....	5
INDDRAGELSE AF ERFARINGER FRA EKSTERNE.....	5
SAMMENFATTENDE ANBEFALINGER	6
RETLIGE RAMMER.....	6
FRIT TILGÆNGELIGE OMRÅDER VS. IKKE FRIT TILGÆNGELIGE OMRÅDER.....	7
BEHANDLING AF PERSONOPLYSNINGER	8
ANBEFALINGER.....	9
SIKKERHED VED BEHANDLING OG LAGRING AF DATA	9
LAGRING OG FORMATERING	9
TILSLUTNING TIL PC'ERE	9
FORMATERING	10
LOGNING.....	10
REGISTRERING AF OPTAGELSER.....	11
SLETNING.....	12
ANBEFALINGER	12
OPERATIV ANVENDELSE AF KROPS-, HJELM- OG KØRETØJSMONTEREDE KAMERAER.....	13
RAMMER FOR ANVENDELSE.....	13
ERFARINGER MED DEN OPERATIVE ANVENDELSE.....	13
ARBEJDSMILJØ I FORBINDELSE MED BRUG AF KROPS-, HJELM- OG KØRETØJSMONTERET KAMERA	15
ANBEFALINGER.....	17
PRÆSENTATION AF KAMERATYPER BENYTTET I PILOTTEST	18
GOPRO KAMERA.....	18
AXON KAMERA.....	18
SAMMENLIGNING AF ARBEJDSGANG PÅ HHV. GOPRO OG AXON.....	19
ANBEFALINGER	20
ERFARINGER FRA EKSTERNE.....	20
MOVIA	20
KRIMINALFORSORGEN.....	20
BILAG	22

INDLEDNING

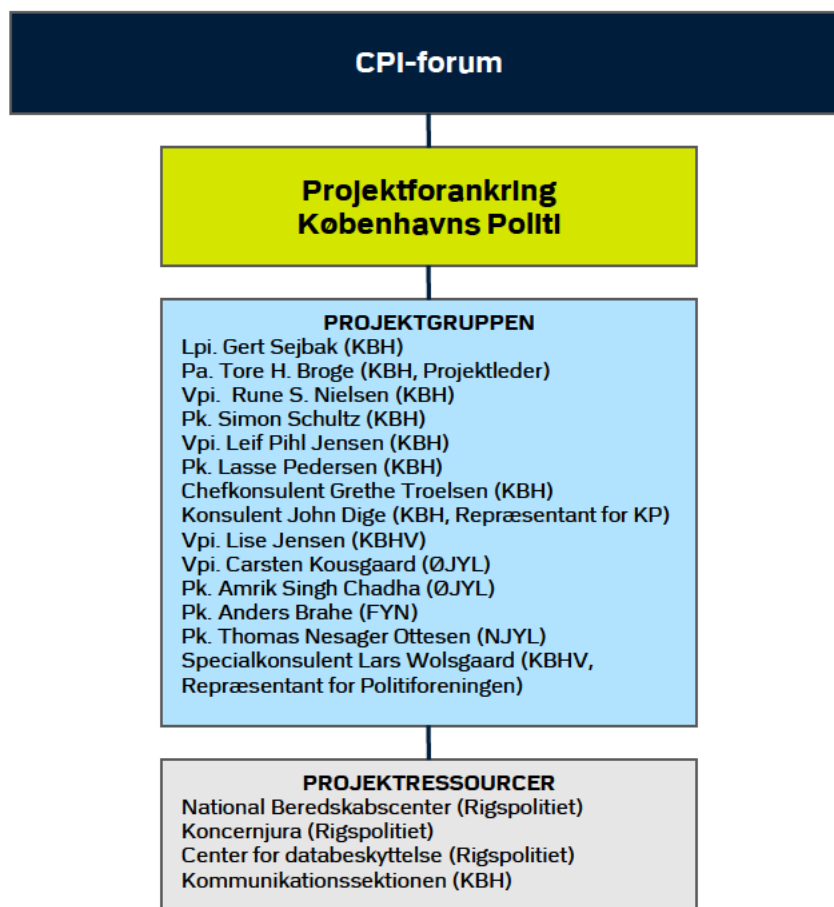
I forlængelse af drøftelser på møde i CPI-forum den 11. februar 2021, blev der etableret et pilotprojekt vedrørende brug af krops- og hjelmkamera samt køretøjsmonterede kameraer. Dette foranlediget af, at Rigspolitiet havde udarbejdet retningslinjer for anvendelse af kropskameraer og hjelmkameraer, herunder for de databeskyttelsesretlige forhold. CPI-forum ønskede at teste Rigspolitiets materiale i praksis samt at få erfaringer, der efterfølgende kan danne grundlag for en drøftelse om anvendelse og eventuel videre udbredelse af krops- og hjelmkameraer i operativ indsats.

PILOTPROJEKTETS ORGANISERING

Projektejeren er CPI-forum, og selve projektet er forankret i Københavns Politi. Det at være forankringskreds betyder, at projektet drives fra denne kreds, og det er således fra denne kreds, projektlederen findes. Det er forankringskredsen, der har stået for styring af fremdrift, definition af opgaver og afrapportering.

Der har været tilknyttet ledere og medarbejdere fra Københavns Politi, Københavns Vestegns Politi, Fyns Politi, Østjyllands Politi og Nordjyllands Politi, som alle har bidraget til pilottest af kamera og kommet med input til Rigspolitiets materiale.

I figuren nedenfor, ses pilottestens projektorganisering.

BAGGRUND OG FORMÅL

Rigspolitiet har udarbejdet en overordnet vejledning, der kort beskriver den retlige ramme for anvendelse af kameraer samt de registreredes rettigheder, samt to actioncards der omhandler dels den operative anvendelse af kameraer og dels sikkerheden ved behandling og lagring af data fra kameraerne. Disse er vedlagt som bilag 1, 2 og 3.

Forud for endelig national implementering af retningslinjer for brug af krops- og hjelmkameraer, samt køretøjsmonterede kameraer, ses der behov for dels at få afprøvet de udarbejdede retningslinjer i praksis og dels at få erfaringer, der efterfølgende kan danne grundlag for en drøftelse om anvendelse og eventuel videre udbredelse af krops- og hjelmkameraer i operativ indsats.

Det er videre tanken, at konklusionerne og anbefalingerne fra pilotprojektet efterfølgende skal drøftes i CPI-forum forud for endelig fastlæggelse af en ramme for brugen af krops- og hjelmkameraer samt køretøjsmonterede kameraer.

For at sikre retsstillingen for både den politiansatte, som foretager optagelsen og for de personer, der omfattes af sådanne optagelser, er det afgørende med klare regler i forhold til en overordnet, ensartet tilgang i Dansk Politi i forhold til, hvornår optagelse af billede og lyd kan optages, anvendes, lagres og slettes. Disse er nu udarbejdet i en overordnet vejledning, der kort beskriver den retlige ramme for anvendelse af kameraer samt de registreredes rettigheder, samt i de to actioncards der omhandler dels den operative anvendelse af kameraer og dels sikkerheden ved behandling og lagring af data fra kameraerne (bilag 1, 2 og 3).

Projektet har (jf. kommissoriet) opstillet nedenstående mål for pilottesten. Disse har været styrende for de aktiviteter, der er igangsat i projektet:

Projektets formål	Projektets succeskriterier/målsætninger
<ul style="list-style-type: none"> - Foretage afprøvningsforløb på samtlige relevante områder - Trykprøve de udarbejdede retningslinjer - Afprøvningsforløbet foretages inden for rammerne i retningslinjerne fra Rigspolitiet - Komme med anbefalinger og konklusion efter testforløb - Skabe overblik ift. nuværende materielbeholdning i pilotkredsene samt evt. andre kredse 	<p>Resultatmål:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Skabe grundlag for en drøftelse om anvendelse og eventuel videre udbredelse af krops- og hjelmkameraer i operativ indsats 2. Få erfaringer ved anvendelse af kameraer efter de af Rigspolitiet udfærdigede retningslinjer 3. Redegøre for vejledningernes praksisanvendelse
	<p>Aktivitetsmål:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Gennemføre testforløb for at få afprøvet de udarbejdede retningslinjer i praksis 2. Afklare de i leverancer/opgaver oplyste områder 3. Aflevere en samlet skriftlig redegørelse 4. Komme med anbefalinger til videre drøftelse i CPI-forum
	<p>Procesmål:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Udfinde de relevante ressourcepersoner til projektet 2. Skabe overblik over anvendte metoder i pilotkredsene

METODE

På mødet i CPI-forum den 11. februar 2021, indvilgede Nordjyllands Politi, Østjyllands Politi, Fyns Politi, Københavns Politi og Københavns Vestegns Politi i at deltage i pilottesten af Rigspolitiets vejledning og actioncards i praksis. Deltagerne i pilottesten er således udvalgt på baggrund af interesse fra de fem kredse.

VALG AF INDSATSOMRÅDE

Den enkelte politikreds har selv kunnet vælge, inden for hvilke indsatsområder de ønsker at teste den praktiske brug af kameraerne. Der har således ikke været krav til, hvilke indsatsområder kamerarene og dermed Rigspolitiets vejledning og actioncards skal testes på. Kredse har testet på følgende indsatsområder i testperioden:

- Nordjyllands Politi: Færdsel.

- Østjyllands Politi: Færdsel
- Fyns Politi: Færdsel og Lokalpoliti på Ærø
- Københavns Vestegns Politi: Reaktionspatrulje og Patruljehunde
- Københavns Politi: Færdsel, Operativ Special afdeling (OSA) – Christianiaindsats, Beredskab og Reaktionsafdelingen.

MATERIEL

Der har ikke været økonomi tilknyttet projektet, hvorfor det har været eksisterende materiel, der indledningsvist skulle benyttes. Derfor blev der i opstartsfasen taget kontakt til alle landets kredse med henblik på at få skabt et samlet overblik over eksisterende kameramateriel, standen af dette samt muligheden for en evt. fordeling (udlån) til testkredsene. Ud fra det opnåede billede af landets kredses eksisterende materiel, kunne det konstateres, at det udelukkende var kameraer af mærket GoPro, der var af en alder og stand, der gjorde dem relevante at benytte i testen. Særligt udlånet af 20 stk. GoPro 9 fra Sydsjællands- og Lolland/Falsters Politi bidrog væsentligt til afprøvningsforløbet.

De kameraer, der har været benyttet, er derfor primært GoPro (af forskellige udgaver/alder), som er blevet fordelt mellem testkredsene, da ikke alle kredse havde eget udstyr. Kameraerne har været kropsbårne, hjelmmonterede samt, i begrænset omfang, køretøjsmonterede. Det har endvidere været nødvendigt for flere af testkredsene ved supplerende indkøb at sikre korrekte typer af mounts/fittings for at kunne montere kameraerne i henhold til det ønskede testområde.

Senere i testforløbet blev det muligt for Københavns Politi og Københavns Vestegns Politi at teste andre kameratyper. Disse kameraer beror på en cloudløsning til håndtering af data, hvor GoPro kameraerne beror på en manuel håndtering af data. Årsagen til, at man i Københavns Politi og Københavns Vestegns Politi ønskede at teste andre kameratyper, var dels at teste datahåndteringen, dels at teste den operative brug i forhold til Rigspolitiets vejledning og actioncards. Københavns Vestegns Politi afslutter deres test af disse kameraer med udgangen af februar 2022 og Københavns Politis test af disse kameraer afsluttes med udgangen af marts 2022. Ved påbegyndelsen af den supplerende test i Københavns Politi var nærværende pilottestperiode slut og resultaterne af Københavns Politis test vil derfor ikke fremgå i denne afrapportering, men eftersendes ved endt testforløb.

Rammerne for projektet, herunder særligt de økonomiske, har været af afgørende betydning for, hvordan selve pilottestafprøvnningen har været foretaget. Med brugen af eksisterende kameramateriel har fokus kun i mindre grad været på afprøvnningen af selve praksisbrugen, funktionaliteten og bl.a. de arbejdsmiljømæssige forhold i forhold til typen af benyttet kamera, optagekvaliteten m.v. Dette projekt må derfor ikke forveksles med eller ses i lyset af at skulle være et materieltestforløb da hensigten ikke har været, at skulle finde det "rigtige" kamera til en given brug. Der har dog undervejs været taget stilling til de konkrete benyttede kameraer ud fra konteksten for at kunne komme med anbefalinger i forhold til brugen af kameraer i praksis/som redskab i opgaveløsningen.

INPUT FRA KREDSE TIL AFRAPPORTERINGEN

Projektet har sendt et evalueringsskema til alle deltagere i pilottesten (se Bilag 5). Skemaet er delt op i en skriftlig tilbagemelding og en spørgeramme. Den skriftlige del blev udfyldt af testkredsene og sendt til projektlederen.

Spørgerammen blev brugt i forbindelse med interviews med alle testkredse. Interviewene blev gennemført enten fysisk eller på MS Teams. Interviewdeltagerne havde på forhånd haft mulighed for at forberede sig på spørgsmålene. Dette med henblik på at få så kvalificerede svar som muligt.

INPUT FRA RIGSPOLITIET TIL PROJEKTFORLØBET

Projektet har indledningsvist haft et ønske om at inddrage projektet vedr. udviklingen og implementeringen af PolMedia i Rigspolitiet på særligt området vedr. datahåndtering og -lagring.

Det har dog vist sig, at de to projekter ikke har været mulige at holde op imod hinanden i praksis, da de ikke i sammenlignelige faser af projektet har kørt på samme tid. Det havde i projektet været ønskværdigt at kunne foretage afprøvning af datalagring i PolMedia, der dog har været udsendt og ikke klar i nærværende projekts afprøvningsfase.

INDDRAGELSE AF ERFARINGER FRA EKSTERNE

Der er andre myndigheder og virksomheder, som enten benytter eller har forsøgt sig med at benytte kropsbårne kameraer. Projektet har således gennemført interviews med hhv. Kriminalforsorgen og Movia.

I Kriminalforsorgen interviewede projektet Enhedsleder for Sikkerhedsstandarder og sikringsteknik, Brian Blaabjerg Rasmussen. Interviewet omhandlede en pilottest af kropsbårne kameraer i Vestre fængsel og Køge Arrest. Kriminalforsorgen har udarbejdet en erfaringsopsamling på baggrund af pilotprojektet, som er vedlagt som bilag 21.

Projektet har desuden interviewet Teamleder Bent Pedersen, som er ved Movias billetkontrol. Interviewet omhandlede Movias kontrollørers brug af Zepcam ifm. billetkontrol. Movia har siden 2014 benyttet kropskameraer (Zepcam).

Projektet har endvidere en aftale med Svensk Politi om at skulle besøge deres nye samlede afdeling for kamerabrug samt datahåndtering/-lagring, Kamerabevakning och Analys, Nationellt it-brottscentrum, Utredningsenheten, Nationella operativa avdelningen. Dette besøg med fokus på erfaringsudveksling er grundet Covid-19 situationen udskudt, hvorfor evt. erfaringspunkter efter behov vil kunne inddrages i afrapporteringen på baggrund af det udvidede testforløb i Københavns Politi.

SAMMENFATTENDE ANBEFALINGER

Herunder præsenteres de samlede anbefalinger på baggrund af pilottesten af den operative brug af krops-, hjelm og køretøjsmonterede kamera i forhold til Rigspolitiets vejledning og actioncards. Anbefalingerne behandles uddybende fortløbende i rapporten.

Det anbefales, at:

- Rigspolitiet indgår i en dialog med Justitsministeriet om retsplejelovens §791 a vedrørende mulighederne for at filme på frit tilgængelige og ikke frit tilgængelige områder. Anbefalingen er, at der tilrettes/lemper på reglerne for, hvornår man må filme, da dette vil gøre brugen af kamera mere tilgængelig eksempelvis i det daglige beredskabs arbejde. Brugen af kamera er et godt værktøj til dokumentation af politiets arbejde også i sager/hændelser, hvor der ikke er tale om fængselsstraf.
- Der arbejdes på, at fristen for sletning af optagelser fra kamera (persondata) og fristen for, at borgere kan klage over politiet sammentænkes. Dette for, at der ikke slettes materiale, som kunne få relevans i forhold til behandlingen af en klagesag.
- Rigspolitiet forestår et eventuelt udbud i forhold til valg af leverandør af kameraer, så en ensretning i forhold til materiel sikres. Dette vil lette udbudsprocessen, mulighed for udlån på tværs af kredse, samarbejde på tværs af kredse ved brug af kameraer, fremfindelse af materiale til høringer og Folketingsspørgsmål mm.
- Der arbejdes på en løsning, hvor datahåndteringen automatiseres i højere grad end det er muligt med GoPro kameraerne.
- Der arbejdes på en løsning, hvor der er geolokation og tidsstempler på optagelserne, så det er muligt at søge på tværs af optagelser på disse kriterier, og for at sikre højere kvalitet af optagelser som bevismateriale.
- Der arbejdes på en løsning, hvor det logges, hvem der har adgang til/tilgår lagret data, hvornår de enkelte brugere har været inde og se/behandle/redigere materialet, samt hvad denne behandling/redigering består af. Endvidere at en sådan løsning sidestilles med logning som ved andre systemer (f.eks. de centrale systemer).
- Der arbejdes med en løsning, hvor sletning af data sker automatisk ud fra de gældende sletteregler.
- Der udarbejdes klare retningslinjer for, hvorledes optagelser benyttes af Den Uafhængige Politiklagemyndighed (DUP) i forhold til, om de må iværksætte "initiativsager" på baggrund af eksempelvis adfærd, de bliver bekendt med på baggrund af optagelser.
- Det er den enkelte politikreds, der beslutter, på hvilke indsatsområder man ønsker at benytte krops- hjelm- og køretøjsmonterede kameraer.
- Det fastholdes, at det er den enkelte kamerafører, der beslutter hvornår kameraet skal aktiveres. Dog vil det ved brug i indsats under befaling, så som ved fodboldkampe/demonstrationer, kunne være en leder.

RETLIGE RAMMER

De retlige rammer for brugen af krops-, hjelm- og køretøjsmonterede kameraer er beskrevet i Rigspolitiets vejledning vedlagt som bilag 1. Her skitseres det, at området er reguleret i tre forskellige love; straffeloven, retsplejeloven og politiloven.

FRIT TILGÆNGELIGE OMRÅDER VS. IKKE FRIT TILGÆNGELIGE OMRÅDER

Da brugen af kamera ofte indebærer, at personer bliver filmet skal man overveje hvorledes dette håndteres i forhold til politiets brug af kameraer. Det er som udgangspunkt strafbart uberettiget at iagttage, fotografere eller filme personer, som befinder sig på et ikke frit tilgængeligt sted. Retsplejeloven og politiloven giver imidlertid mulighed for, at politiet under nærmere betingelser lovlig kan foretage handlinger, som ellers er omfattet af straffelovens § 264 a hhv. i forbindelse med efterforskning af strafbare handlinger, med henblik på at afværge fare for forstyrrelse af den offentlige orden eller med henblik på at afværge fare for enkeltpersoners eller offentlig sikkerhed, jf. politilovens § 5, stk. 1, jf. stk. 4.

Ved anvendelse af kamera monteret på f.eks. krop eller hjelm er det afgørende for, om forholdet omfattes af retsplejelovens regler, om der iagttages/optages på et frit tilgængeligt sted eller et ikke frit tilgængeligt sted. Anvendes kameraet til optagelser eller observation på/af et ikke frit tilgængeligt sted, vil der som udgangspunkt være tale om et straffeprocessuelt indgreb, der vil være omfattet af retsplejelovens § 791 a.

Frit tilgængelige områder defineres i Rigspolitiets vejledning som:

- Offentlig vej og plads
- Offentligt tilgængelige steder, som eksempelvis skoler, biblioteker og hospitalet
- Forretninger, restauranter og barer inden for åbningstiden
- Sports- og kulturarrangementer med almindelig publikumsadgang
- Hvad der umiddelbart kan ses i befordringsmidler så som biler, både m.v., der befinder sig på frit tilgængelige steder

Ikke frit tilgængelige steder defineres i Rigspolitiets vejledning som:

- Private huse og haver
- Private fællesområder, herunder trappeopgange, kældre, gårdspladser mv.

De fleste testkredse har ikke oplevet udfordringer med at skelne mellem frit tilgængelig og ikke frit tilgængelige områder. Der er dog begrænsede erfaringer med at gå fra frit tilgængeligt til ikke frit tilgængeligt område i de enkelte testkredse, da indsatsområderne primært har været områder, der hovedsageligt løser opgaver i frit tilgængelige områder. Et andet element, der understøtter, at testdeltagerne ikke har haft udfordringer med at skelne mellem frit tilgængelige og ikke frit tilgængelige områder, er at langt hovedparten af de, der har deltaget i testen, tidligere har- eller allerede arbejder med kameraer.

Der har dog været tilbagemeldinger og drøftelser af, hvorledes dette område ville skulle håndteres, hvis kameraerne var blevet testet bredere, eksempelvis i beredskabet. Her ville medarbejderne løbende skulle tage stilling til at håndtere at løse opgaver – eksempelvis eftersættelser – der går fra frit tilgængeligt til ikke frit tilgængelige områder. Her vil medarbejderen skulle overveje, hvorvidt retsplejelovens bestemmelser er iagttaget i forhold til den konkrete opgave. Samtidig skal medarbejderen overveje, hvorledes det vil blive opfattet efterfølgende, hvis vedkommende stopper en optagelse, midt i en eftersættelse, fordi den formodede gerningsmand eksempelvis løber ind i en opgang, som er defineret som ikke frit tilgængeligt område.

Drøftelserne har endvidere gået på, at det er selve usikkerheden om, hvorvidt man som kamerafører må eller ikke må filme, der har fyldt hos testdeltagerne. Det at skulle bruge mental fokus på en juridisk vurdering i praksis, og måske netop skulle gøre det i en mere tilspidset situation, har være grundlag for bekymring. Groft sat op, vil man i det nævnte eksempel kun kunne vælge "forkert" i forhold til, om der må filmes. Hvis man standser optagelsen, vil man overholde retsplejelovens bestemmelser, men det vil måske fremstå, som om man skjuler noget (f.eks. magtudøvelse), hvorimod at man vil kunne blive genstand for undersøgelse af, om der var hjemmel til at filme på et ikke frit tilgængeligt sted, hvis man undlader at standse optagelsen.

Der har været et enkelt eksempel, hvor en kamerafører har slukket kameraet i forbindelse med en politiforretning, da vedkommende kunne konstatere at retsplejelovens bestemmelser ikke var opfyldt.

Dette dilemma har fyldt i overvejelserne hos testdeltagerne, og har været medvirkende til, at der i tilbagemeldinger undervejs har været givet udtryk for, at hvis man som kamerafører er nervøs for at aktivere kameraet, vil man i højere grad undlade at gøre det.

Projektet udarbejdede derfor et notat, som beskriver, hvilke dilemmaer man skal være opmærksom på i forbindelse med opgaver, hvor man går fra frit tilgængelige til ikke frit tilgængelige området. Notatet er sendt til alle testkredse. Det er vedlagt som bilag 4.

Det er projektets umiddelbare opfattelse, at lovgiver ud fra reglerne i retsplejelovens § 791 a mere har haft til hensigt at rammesætte politiets brug af observation, end det at kunne benytte optagelser (f.eks. fra et kropsbåret kamera) i en mere generel kontekst og bredere opgaveløsning. På den baggrund anser projektet ikke omhandlende regler som tidssvarende i forhold til et evt. ønske om at kunne optage almindelige politiforretninger.

BEHANDLING AF PERSONOPLYSNINGER

Ifølge Rigspolitiets vejledning defineres en personoplysning som enhver form for information, der kan henføres til en bestemt fysisk person, også selvom personen kun kan identificeres, hvis informationen kombineres med andre oplysninger. En personoplysning kan således både være direkte identificerbar eller indirekte identificerbar (personhenførbare), men begge dele vil være personoplysninger. Således er optagelser fra krops-, hjelm- og køretøjsmonterede kameraer, at betragte som personoplysninger og skal håndteres i henhold til retshåndhævelsesloven.

Personoplysninger må behandles af politiet, når det er *nødvendigt* for at forebygge, efterforske, afsløre eller retsforfølge strafbare handlinger, herunder for at varetage politiets opgaver i medfør af politilovens § 2. Dette omfatter også mere generelle politimæssige opgaver så som ordenshåndhævelse, beredskabsrelaterede opgaver, humanitære eftersøgninger mv. Desuden må politiet behandle personoplysninger for at beskytte mod eller forebygge trusler mod den offentlige sikkerhed (retshåndhævelseslovens § 9).

Det vil sige, at der skal være en klar sammenhæng mellem politiets behandling af personoplysninger og en konkret politimæssig opgave. Det betyder blandt andet, at det ikke vil være i overensstemmelse med de databeskyttelsesretlige regler uden videre at anvende kamera i forbindelse med almindelig gående eller kørende patrulje, hvor der optages billeder eller video af bl.a. forbipasserende.

Deltagerne i pilottesten har ikke oplevet udfordringer med, at vurdere om materiale skal kategoriseres som personoplysninger. De fleste kameraførere har tændt kameraet når de har haft interaktion med borgere. I praksis har det foregået således, at kameraføreren har orienteret borgeren om, at de bliver filmet. Herefter er materialet blevet håndteret efter de retningslinjer, der er opstillet for håndtering af personoplysninger.

De testkredse, der har benyttet cloudbaserede kameraer, har haft software til rådighed, som gør det nemt at sløre ansigter eller andre identificerbare objekter, som ikke har relation til den konkrete sag. Dette er en klar og betydelig fordel, når optagelser skal fremlægges i en straffesag, hvor der kan optræde personer som ikke er relevante for den konkrete sag. At kunne sløre personer/objekter m.v. mere automatisk frem for manuelt har vist tendenser i den for nuværende korte afprøvningsperiode af cloudbaserede datalagrings/-behandlingsløsninger at være meget ressourcebesparende.

Ingen af testkredsene har sendt/udleveret Rigspolitiets vejledning til kameraførerne. Årsagen er, at vurderingen hos den lokale ledelse har været, at indholdet er for langt væk fra det udførende arbejde og derfor ikke relevant for den enkelte kamerafører. Retningslinjerne fra Rigspolitiet er blevet efterlevet, men tilbagemeldingen er, at de bl.a. er blevet suppleret med beskrivelser af:

- Hvad skal dataen/optagelserne lagres på
- Hvordan skal optagelserne registreres i Polsas
- Hvordan kan man bedst muligt håndtere logningskravet

De vigtige pointer fra vejledningen, er blevet videreformidlet på forskellig vis, enten ved at de er indarbejdet i lokale actioncards eller formidlet mundtligt på møder.

Enkelte deltagere i pilottesten har påpeget udfordringer ved, at et tændt kamera optager radiokorrespondance, telefonsamtaler, skærmoplysninger fra Bifrost mv. Udfordringen består i, at der kan være tale om personfølsomme og hemmelige oplysninger, eller oplysninger som er omfattet af GDPR, som dermed risikerer at blive lagt ved en sag, hvor der så kan forekomme oplysninger om tredjepart, der kan blive fremlagt i retten. Dette skal man være særligt opmærksom på, når man redigerer materiale til en skarp sag.

Som det fremgår af Rigspolitiets vejledning og actioncards, må en optagelse (et kamera der er besluttet aktiveret) ikke som udgangspunkt deaktiveres før situationen, der gav anledning til aktivering, er tilendebragt. Dog vil det kunne være givtigt jf. ovenstående udfordringer, at der i vejledningsmaterialerne anføres en mulighed for (f.eks. under særlige omstændigheder eller af hensyn til personfølsomme/hemmelige oplysninger) at kunne deaktivere kameraet/standse en optagelse under en politiforretning. Dette kunne gøres ved at supplere formuleringen "*som udgangspunkt*" med en uddybning eller med et eksempel/eksempler.

ANBEFALINGER

Det anbefales, at:

- Rigspolitiet indgår i en dialog med Justitsministeriet om retsplejelovens §791 a vedrørende mulighederne for at filme på frit tilgængelige og ikke frit tilgængelige områder. Anbefalingen er, at der tilrettes/lempes på reglerne for, hvornår man må filme, da dette vil gøre brugen af kamera mere tilgængelig eksempelvis i det daglige beredskabs arbejde. Brugen af kamera er et godt værktøj til dokumentation af politiets arbejde også i sager/hændelser, hvor der ikke er tale om fængselsstraf.
- Vejledning og actioncards rettes til, således at de i højere grad retter sig mod brugerne.

SIKKERHED VED BEHANDLING OG LAGRING AF DATA

Rigspolitiet har udarbejdet et actioncard, som beskriver, hvorledes sikkerheden skal iagttages i forbindelse med behandling og lagring af data. Dette er vedhæftet som bilag 2. De enkelte dele af actioncardet vil blive gennemgået nedenfor for hhv. erfaringer med GoPro kamera og erfaringer med kameraer, der beror på en cloudløsning.

I interviewene med testkredsene fremgår det, at flere har udarbejdet lokale actioncards og dermed ikke benyttet Rigspolitiets actioncard. Testkredsene siger, at årsagen er, at actioncardet er for langt fra den praksis, testkredsene arbejder i, og de har set et behov for at tilpasse indholdet fra Rigspolitiets actioncard til deres operative virkelighed. Der var dog forståelse for, at Rigspolitiets actioncards bliver nødt til at være formuleret relativt bredt, da de skal favne alle indsatsområder og sikre, at al information er tilgængeligt i deres actioncards.

LAGRING OG FORMATERING

I Rigspolitiets actioncard beskrives det, at lagringsmedier som udgangspunkt ikke har logisk adgangsbegrænsning, hvilket betyder, at enhver der har fysisk adgang til et lagringsmedie vil kunne aflæse data. Hvis det er muligt at foretage kryptering af lagringsmedie, skal dette gøres. Man skal uanset foretaget kryptering altid sikre udstyret i forhold til, at uvedkommende ikke får adgang til det.

I praksis har dette været håndteret ved, at SD kort er blevet udlæst straks efter endt vagt og herefter er indholdet slettet. Hvis det ikke har været muligt at udlæse data straks, er SD kortene lagt i et aflåst skab. Der har været en enkelt testkreds, der har manglet udlæseren til SD kortet i en periode. Det er således blevet påpeget, at løsningen med manuelt at skulle udlæse data på denne måde er sårbar, da SD kortet kan knække eller udlæseren gå i stykker.

For de kameraer, der beror på en cloudløsning har kameraføreren placeret kameraet i en dockingstation. Her er data fra kameraet blevet udlæst automatisk og placeret i skyen via en internetbaseret løsning. Materialet slettes automatisk på kameraet når det er udlæst og kan benyttes på ny. Dockingstationen benyttes til både udlæsning af data, sletning af data på kameraet og til opladning af kameraet.

TILSLUTNING TIL PC'ERE

Af Rigspolitiets actioncard fremgår det, at lagringsmediet skal scannes for virus to gange inden det tilsluttes en stand alone maskine og kun en gang, hvis lagringsmediet tilsluttes en politi pc.

I praksis har dette krav ikke været imødekommet hver gang, da det har været en ressourcekrævende arbejdsgang i sammenhæng med de øvrige manuelle arbejds gange, der er i forbindelse med udlæsning og håndtering af data.

Generelt er det yderst ressourcekrævende at skulle håndtere en manuel tilslutning, overførsel af optagelser fra samt sletning og formatering/kryptering af lagringsmediet, hvorfor det også fremgår af testkredsenes tilbagemeldinger, at det medfører unødvendigt tunge arbejds gange.

Der har yderligere vist sig udfordringer i forhold til at kunne håndtere det at skulle tilslutte lagringsmedier til en pc. Hvis der tilsluttes og overføres optagelse til en politi-pc, kan der være udfordringer med typen af kryptering (BitLocker) og at kunne benytte lagringsmediet (SD-kortet) i kameraer, og der har under testforløbet været benyttet stand-alone pc'er, selvom materialet skulle lægges ind på en politi-pc efterfølgende. Det har været en udfordring for testkredsene at kunne skaffe stand-alone maskiner, der var af en kvalitet, der kunne håndtere opgaven. Enkelte kredse har måtte indkøbe nyt udstyr, for at kunne overføre og lagre dataen.

Projektet vurderer, at det vil være en omfattende investering, hvis muligheden for at benytte kameraer bliver bredt ud, så der til en manuel håndtering af overførsel og lagring af persondata skal benyttes stand-alone maskiner alene til dette formål. Tilbagemeldingerne viser endvidere, at arbejdsgangene ikke opleves intuitive og smidige for brugerne, men mere som et forsinkende og unødigt besværligt led i opgaven. Der henvises derudover til afsnittet om sammenligning af arbejds gange på hhv. Axon og GoPro (se side 19).

Denne arbejdsgang er ikke aktuel for de, der har testet kameraer med cloudløsning. Da udlæsningen sker via en krypteret dockingstation, er der ikke risiko for, at der kan komme virus på kameraet.

FORMATERING

Af Rigspolitiets actioncard fremgår det, at når data er flyttet fra lagringsmediet, skal der ske fuld formatering eller anden overskrivning af lagringsmediet. Årsagen er, at almindelig sletning eller ekspresformatering ikke sikrer mod mulig gendannelse af data på lagringsmediet.

I praksis har dette ikke været imødekommet, da det i givet fald har krypteret lagringsmediet med en BitLocker, hvilket har gjort det uanvendeligt i et kamera.

Der har været foretaget almindelig sletning af SD-kortene, henset til, hvad der har været praktisk muligt.

På kameraer, der beror på en cloudløsning, slettes al data fra kameraet når det er udlæst og kan ikke genskabes på selve kameraet, da det er krypteret. Således lever testkredse, der har testet disse kameraer, op til dette krav.

LOGNING

Af Rigspolitiets actioncard fremgår det, at det skal logges, når der foretages søgning, ændring og/eller sletning af materiale. Ifølge actioncardet forventes dette løst med implementeringen af PolMedia. Da dette endnu ikke er sket, stilles der i actioncardet krav om, at videomateriale lagres i låste filmapper, hvortil alene medarbejdere med fagligt begrundet behov har adgang.

Dog pointerer projektet, at PolMedia er tiltænkt håndtering af data i "skarpe" sager, og at det derfor ikke må kunne forventes, at PolMedia vil kunne håndtere den del af dataen, der er tilvejebragt i sager, hvor der ikke oprettes "skarpe" journalnumre og i sager, hvor data journaliseres/gemmes af anden årsag end med henblik på strafferetlig forfølgning (f.eks. klagesager, dokumentation af indsatser, til øvelses-/uddannelsesbrug eller andet). Ud fra tilbagemeldinger fra brugerne på særligt det beredskabsmæssige område, er der umiddelbart tale om overvejende antal af sager (hvor der aktiveres kamera) af hændelseskarakter, hvor der netop ikke oprettes en "skarp" sag.

Projektet forudsiger på den baggrund, at PolMedia ikke vil kunne forventes at løse udfordringer med i tilstrækkelig grad at sikre en nødvendig logning af enhver form for adgang til lagret data. Der til skal nævnes, at det er projektets vurdering, at det ikke uden en væsentlig og markant forøgelse af lagringskapaciteten i PolMedia vil kunne lade sig gøre at lagre samtlige typer af optagelser heri, for dermed at kunne imødegå den manglende mulighed for korrekt logning.

I praksis er dette område blevet løst på forskellig vis på tværs af testkredsene. Nogle testkredse har oprettet mapper på Fælles3-drevet, hvor adgang styres via cebraprofiler. Andre testkredse har oprettet mapper på en stand alone maskine, hvor mapperne er struktureret efter dato og i nogle tilfælde med medarbejdernes navne. En testkreds har udlæst materialet på kodelåste eksterne harddisks, som efterfølgende er låst inde i et skab, hvor kun kamerafører og deres leder har adgang.

Uanset hvilken løsning testkredsene har valgt for lagring af data, har det ikke været muligt at logge, hvad de enkelte medarbejdere har foretaget sig, når de har været logget ind – altså om de har redigeret i data, slettet filer m.v. Det er projektets vurdering, at det er en utilstrækkelig metode for lagring, når det ikke giver mulighed for (bedre) logning. Der vil berettiget kunne blive stillet spørgsmål til, hvem der har haft adgang til dataen, og ikke mindst, om der er blevet redigeret i denne. Samtidig ønsker projektet at pointere, at samtlige testkredse har handlet efter bedste evne under de

omstændigheder og forhold, der har været til stede. Der har i testfasen netop været afsat tid og fokus på at foretage lagring og logning bedst muligt, hvorfor det må forventes at kunne medføre yderligere udfordringer på området, hvis metoden bredes ud til mere driftspræget karakter.

De kredse, der har testet kameraer baseret på cloudløsning, har været 100 procent compliant med dette krav. De cloudbaserede løsninger gør det muligt at trække logs på al aktivitet på alle niveauer, så det er muligt at identificere, hvem der har tilgået, foretaget "opslag" i samt arbejdet på materialet, og hvad der har været foretaget. Herudover er data markeret med geolokation og tidsstempler, hvilket gør materialet søgbart – ikke kun på bruger, men også på placering og tidspunkt.

REGISTRERING AF OPTAGELSER

Ifølge Rigspolitiets actioncard skal optagelser registreres og journaliseres. Hvis det er en sag med et skarpt journalnummer skal optagelsen registreres og journaliseres på dette journalnummer. Det relevante materiale udlæses på en USB eller en CD-rom, som følger sagen.

Hvis der er tale om en sag uden skarpt journalnummer, skal der oprettes et hændelsesnummer, hvorunder optagelsen registreres og journaliseres. Optagelsen skal lagres og struktureres på Fælles3-drevet i en låst filmappe indeholdende journalnummeret og titlen således, at der er muligt at identificere materialet.

Alle testkredse har levet op til de krav, der stilles i forhold til sager med skarpe journalnumre. Det er foregået således, at kameraføreren har udlæst optagelser på en USB eller en CD-rom og lagt det relevante materiale på den pågældende sag.

I forhold til at journalisere optagelser, som ikke har været knyttet til en skarp sag, har praksis været forskellig testkredsene imellem. Nogle kredse har oprettet hændelsesnumre i Polsas, hvor andre kredse udelukkende har haft materialet liggende i mapper enten på Fælles3 eller på stand alone maskiner/eksterne harddiske.

De kredse, som ikke har journaliseret hændelser i Polsas har forklaret, at arbejdsgangen har været for ressourcekrævende. Vurderingen fra testkredsene er, at hvis man havde stået hårdt på dette krav over for kameraførerne ville det afholde nogle fra at filme, da datahåndteringen ville blive for tung, særligt for de medarbejdere, der ikke har følt sig fortrolige med den manuelle proces med udlæsning og lagring. Testkredsene, der ikke har oprettet hændelsesnumre i Polsas har forklaret, at materialet altid vil kunne fremfindes, hvis der skulle komme en anmodning om indsigt, da det er struktureret i datomarkerede mapper.

Nogle kameraførere har givet udtryk for, at de grundet det besværlige og tidskrævende arbejde i efterbehandlingen af videomaterialet, kraftigt har overvejet, om de ønskede at tænde kameraet. Her har de vurderet, at det skulle være af væsentlig betydning for en evt. efterforskning. Ellers var tiden, der skulle bruges på datahåndteringen uforholdsmæssig tung.

Registrering i Polsas sikrer efter projektets vurdering ikke tilstrækkelig sikkerhed i sig selv for, at en konkret optagelse nemt kan fremsøges/finde. Som journalisering er metoden derfor ikke fyldestgørende, da der ikke skabes et overblik over selve optagelserne, men derimod genereres særkille sager på selve optagelserne. Det er dog væsentligt, at det er muligt at finde ud af, om der i en given politiforretning er sket aktivering af kamera/optagelse, hvorfor det heller ikke anses for tilstrækkeligt udelukkende at registrere data lokalt.

Disse udfordringer handler om, at der ikke er et system, der er beregnet til at kunne håndtere registrerings-/journaliseringsdelen af databehandlingen. PolMedia vil (som tidligere nævnt) ikke i tilstrækkelig grad kunne løse disse udfordringer, da det særligt er de typer af optagelser, der ikke kan rummes i PolMedia, som skaber udfordringerne.

Testkredse, der har cloudbaserede kameraløsninger, har – i forhold til sager med skarpt journalnummer - oprettet mapper i den softwareløsning, der er tilknyttet kameraet. Mappen markeres med journalnummeret. De, der skal tilgå materialet (efterforsker, anklager, forsvarer) får et login til softwareløsningen og kan selv tilgå materialet. Det logges automatisk, hvem, der har været inde og se materialet og hvornår.

Det materiale, som ikke har knyttet sig til en skarp sag, har været håndteret ved, at det uploades i den softwareløsning, der er tilknyttet kameraet og lagt i mapper, hvor slettefristen sættes.

SLETNING

Rigspoliets actioncard opstiller kravene vedrørende sletteregler. Her er det vigtigt at skelne mellem materiale, der relaterer sig til sag med og uden skarpt journalnummer. Hvis der er tale om en sag med skarpt journalnummer, følger slettefristen for videomateriale, slettefristen for den konkrete sag.

Hvis der er tale om en sag uden skarpt journalnummer, skal materialet opbevares minimum 30 dage fra optagelsesdatoen, hvorefter materialet skal slettes, hvis det ikke indgår i en sag med skarpt nummer. Hvis der efter udløb af 30 dages fristen på baggrund af en konkret vurdering er grund til at antage, at materialet fortsat vil kunne være relevant i forhold til straffesager, klagesager, DUP-sager, erstatningssager eller besvarelse af folketingssspørgsmål, kan slettefristen forlænges med yderligere 30 dage.

I de fleste testkredse har kameraførerne været ansvarlige for, at slettefristerne overholdes og har således, efter egen plan, håndteret at slette materiale efter 30 dage. Nogle har valgt at lægge ansvaret for sletning hos en begrænset gruppe. Enkelte testkredse har iværksat sletning én gang ugentligt, hvilket har betydet at noget materiale kunne blive slettet før de 30 dage og andet materiale kunne blive slettet senere end de 30 dage.

Alle testkredse har iværksat intern kontrol af, at slettefristerne overholdes – oftest ved, at nærmeste leder gennemgår kameraførernes drev og sletter det materiale, der måtte have overskredet slettefristen.

Hvis der har været behov for forlængelse af slettefristen har nogle kredse noteret begrundelsen for forlængelsen på hændelsen i Polsas, andre har drøftet det med nærmeste leder og andre har selv taget stilling. I praksis har der været et meget begrænset behov for forlængelse af slettefristerne.

Alle testkredse giver udtryk for, at den manuelle arbejdsgang ikke er optimal. Alle har håndteret det, men giver udtryk for, at hvis brugen af kamera havde været bredt ud på flere medarbejdere, ville den interne kontrol i forhold til gennemgang og sletning af materiale blive uoverskuelig. Der ville være tale om en meget ressourcetung opgave.

Nogle testkredse har givet udtryk for, at frister for sletning og frister for klage, bør følge hinanden. Som det er i dag risikerer man at have slettet materiale, der senere viser sig at være relevant i f.eks. en klagesag eller høring. Det er uheldigt, og kan risikere at sætte politiet i et dårligt lys, da man kan mistænke politiet for at slette materiale, som er ufordelagtigt for den enkelte kamerafører eller for politiet generelt. Projektet mener på den baggrund at det er væsentligt at håndtere diskrepansen i slette- kontra klagefristen. Paradokset i, at der inden for 30 dage skal tages stilling til, om der er grundlag for at forlænge opbevaringen af en optagelse/persondata, eller om denne skal slettes, samtidig med, at der i den periode ikke nødvendigvis er tilgængelige de oplysninger, der skal til for at træffe en sådan afgørelse, gør det til et i projektets øjne nødvendigt område at fokusere på.

De kredse, der har testet cloudbaserede kameraer, har kunnet sætte slettefristen automatisk i den software, der understøtter produktet. Således har man helt undgået den manuelle arbejdsgang vedrørende håndtering af sletning af materiale. Dette ændrer dog ikke på ovenstående problematikker vedr. de forskellige frister.

ANBEFALINGER

Det anbefales, at:

- Der arbejdes på at finde en kameraløsning, som gør datahåndteringen og datalagringen automatiseret med henblik på at mindske fejl i håndteringen af data.
- Der arbejdes på en løsning, hvor journaliseringen af materialet kan håndteres automatisk enten med direkte kobling til Polsas eller løst på anden vis.
- Der arbejdes på, at der findes en løsning, hvor det er muligt at logge hvad den enkelte bruger foretager når de arbejder med videomaterialet – enten med Polmedia eller en anden løsning.
- Der arbejdes med en løsning, hvor det er muligt at sætte automatiske slettefrister på materialet, da dette vil sikre, at slettefristerne overholdes.
- Det skal være muligt at klippe/sløre/forvrænge i optagelserne, således man kan gemme dem i længere tid hvis de tjener et andet formål. (Eks. Uddannelse som nævnt)
- Rigspolitiet indgår i en dialog med Justitsministeriet om tolkningen samt indholdet af databeskyttelseslovens, tv-overvågningslovens og andre relevante bestemmelser vedrørende muligheden for politiet for at gemme optagelser samt selve slettefristen. Anbefalingen er, at der lempes på reglerne eller tolkningen deraf for, hvornår politiet skal slette data.
- Der arbejdes på, at slettefristen justeres, så den følger fristen for klager.

OPERATIV ANVENDELSE AF KROPS-, HJELM- OG KØRETØJSMONTEREDE KAMERAER

Rigspolitiet har udarbejdet et actioncard, der beskriver rammerne for den operative anvendelse af krops-, hjelm- og køretøjsmonterede kameraer. Actioncardet er vedlagt som bilag 3.

RAMMER FOR ANVENDELSE

I Rigspolitiets actioncard er der skitseret situationer, hvor man kan anvende krops-, hjelm eller køretøjsmonteret kamera. Det drejer sig om:

- Dagligt beredskab – både uniformeret og civilt
- Færdselspatrulje og –indsats – både kørende og stående
- Indsatser under kommando – eksempelvis MIK, bandeindsats, SUB-indsats
- Større varslede og uvarslede hændelser – herunder beredskabs- og sikkerhedsopgaver
- Efterforskning

Det påhviler den enkelte polititjenestemand at beslutte, hvornår kameraet tændes, medmindre vedkommende er under kommando, hvor beslutningskompetencen ligger hos aktions-/operationslederen, der dog kan uddelegere kompetencen til den enkelte kamerafører.

Kameraet skal tændes i starten af den pågældende politiforretning og borgeren skal – så vidt muligt – orienteres om, at vedkommende filmes. Kameraet må først slukkes når politiforretningen er afsluttet, medmindre forholdet omfattes af Retsplejelovens § 791 a, stk. 1, og der i medfør af denne ikke er hjemmel til fortsat at filme – eksempelvis hvis der er tale om et forhold, som ikke kan give fængselsstraf.

ERFARINGER MED DEN OPERATIVE ANVENDELSE

Som beskrevet i metodeafsnittet, har testkredsene selv kunnet vælge, hvilke indsatsområder de har villet teste Rigspolitiets vejledning og actioncards på i praksis. Valg af indsatsområder har for de enkelte testkredse beroet på, hvilke ressourcer det har været muligt at afse til pilottesten. Således har nogle testkredse testet/trykprøvet vejledningsmaterialet på et enkelt indsatsområde, hvor andre har valgt at brede testen ud over flere indsatsområder.

På tværs af alle testkredse er tilbagemeldingen, at kameraer er et godt værktøj, særligt i forhold til dokumentation, kollegaens følelse af sikkerhed samt mulighed for læring. Kameraet er blevet brugt til dokumentation i forbindelse med planlagte aktioner, indtrængninger, dokumentation af personer på gerningssteder, dialog med psykisk syge, anholdelsessituationer, udskrivning af bøder mm.

De testkredse, der har benyttet kamera til færdselsopgaver og særlige indsatser (Christiania, højrisiko fodboldkampe o.l.), har positive erfaringer med værdien af den dokumentation, kameraet giver mulighed for. Det giver mulighed for at identificere personer, der begår noget kriminelt i en større forsamling - eksempelvis ved sammenstød mellem grupperinger til en højrisikofodboldkamp – eller i sammenstød med politiet – eksempelvis på Christiania.

De testkredse, der har testet kameraer, der er baseret på cloudløsning har kunnet livestreame til KSN eller Vagtcentralen i forbindelse med større hændelser som brand, færdselsuheld, fodboldkampe eller demonstrationer. Erfaringerne er begrænsede og skal testes på flere indsatser, men den umiddelbare tilbagemelding er, at det giver gode input til KSN og Vagtcentral i forhold til at kunne danne sig et indtryk af en situation. Bekymringen hos de taktiske ledere er, at operationslederen kommer for tæt på det taktiske niveau og vil bryde de operative beslutningsniveauer. Der skal således være en opmærksomhed på dette, hvis man vælger at arbejde videre med muligheden for livestreaming fra "gaden" til KSN eller vagtcentral. Omvendt er tilbagemeldingen, at muligheden for at livestreame til indsatsleder en fordel, da det giver indsatslederen "øjne" på situationen.

Erfaringer fra Christiania er, at der er mindre tilbøjelighed til, at kaste sten o.l. efter politiet, når de ved, at de bliver filmet, og at episoden dermed er dokumenteret. Kameraet optager godt bevismateriale, som politifolkene i indsatsen ikke nødvendigvis selv når at registrere i hektiske situationer. Dette har bevirket, at man har været i stand til at identificere langt flere gerningspersoner samt yderligere overtrædelser efterfølgende grundet den gode videodokumentation. Det har videre medført, at brugen af kameraer på Christiania har en præventiv virkning, idet potentielle gerningspersoner ved, at der bliver filmet, og at gerningspersoner på baggrund af konkret strafforfølgning efterfølgende vil blive draget til ansvar.

I forbindelse med indsatser på Christiania har der i forbindelse med udgang fra stedet (når de indsatte styrker har skulle forlade Christiania) ofte været massiv modstand i form af f.eks. kasteskyts. Dette gjorde, at udvalgte kameraførere begyndte, at placere kameraet bagudrettet. Dette gav nogle sager med gerningsmænd til §119. Det har ligeledes været forsøgt at placere kameraet på skulderen i stedet for brystet. Dette har givet en højere vinkel og dermed medført, at man under en politiforretning, hvor man står tæt ikke kun filmer ind i jakken på borgeren eller kollegaen.

På færdselsområdet har optagelser primært været brugt i forbindelse med konkrete lovovertrædelser og erfaringen er, at det er et stærkt værktøj i forhold til færdselssagerne, da hændelsesforløbet dokumenteres på en objektiv måde. Ud over de konkrete sager om færdselslovsovertrædelser har en enkelt kreds også brugt optagelser i forhold til en DUP-sag, hvor udrykningsbekendtgørelsen skal prøves. Kredsen har endnu ikke resultatet af sagen, men det gav en vis ro hos den pågældende medarbejder, at der lå optagelser, som kunne dokumentere, hvorfor der var iværksat eftersættelse, og hvad årsagen var til, at den eftersatte kørte galt.

Tilbagemeldingerne fra kameraførerne går på, at det ville være ønskværdigt at kunne optage, forud for at interaktionen med borgeren iværksættes, da der ofte er tale om, at selve færdselslovsovertrædelser forekommer før, kameraføreren kan nå at aktivere kameraet. Så der opfordres til, at det vil være muligt at optage selve færdselspatruljeringen og ikke udelukkende de konkrete opgaver. Dette kræver, at der ændres i Rigspolitiets vejledning og actioncard.

For at få det bedste udbytte af optagelser i færdselssager, er det væsentligt at selve forseelsen bliver dokumenteret. Dette vurderer projektet vil kunne have store positive medfølgende effekter i form af målbare besparelser på flere led i sagskæden. Der vil forekomme afledte effekter, så som:

- borgere/sigtede personer, der i lavere grad ønsker rettens afgørelse på en sigtelse, så der dermed vil være flere sager, der erkendes og udenretligt vedtages med bøde, hvilket særligt kan have betydning i anklagemyndigheden
- færre borgere/sigtede personer, der klager over enten sigtelsen eller andet i forbindelse med politiforretningen, når de ved, at den blev filmet. Testdeltagerne oplever i stigende grad klagesager, som kan begrundes i borgerens utilfredshed med at blive sigtet
- evt. kortere sagsbehandling (heraf f.eks. afhøringer) i klagesager, da videoen kan danne baggrund for oplysning af situationen, der gav anledning til klagen.
- Bedre strafferetlig forfølgelse/flere sager, hvor der kan løftes bevisbyrde. Herunder f.eks. i forbindelse med eftersættelser, hvor sagerne ikke udelukkende skal "huskes"/beskrives ud fra kameraførerenes egne observationer

Nogle af disse effekter ses også ved brugen af Provida-bilerne. Der henvises til, at området sammentænkes med Provida, hvor optagelser allerede foretages på området med andre typer af kameraer. Endvidere giver kameraer med optagelses-loop en mulighed for optagelse – op til to minutter – forud for at kameraet aktiveres.

I forbindelse med arbejdet i SUB-områder og [REDACTED] er kameraerne blevet anvendt til dokumentation i forbindelse med konkrete politiforretninger. Dette både i færdselsindsatser og af det kørende beredskab. Der er tilbagemeldinger om, at kameraerne vil kunne bruges til flere opgaver end blot de konkrete politiforretninger i SUB-områderne. Mere generelle optagelser i forbindelse med patruljering i områderne vil kunne give [REDACTED]

[REDACTED] Herudover vil det kunne benyttes i en dialog med kredsens øverste ledelse samt anklagemyndigheden til at give et indtryk af, hvordan det er at arbejde i disse områder, hvordan det generelle stemningsbillede er, og hvad politiet møder/bliver mødt med ved tilstedeværelse og/eller opgaveløsning.

Ved at benytte kameraer med geolokation og tidsstempling (særligt som cloudløsning) kan man ud fra valgte kriterier på en given lokation, på et givent tidspunkt udfinde alle optagelser, der har været foretaget.

Det vurderes at være et væsentligt redskab i forbindelse med politiets evt. brug af operative kameraoptagelser, at der er stor tilgængelighed/mulighed for at fremsøge relevante optagelser, så f.eks. efterforskninger har mulighed for at søge uafhængigt af kameraførere på de optagelser, der er optaget.

I testkredsene har det været frivilligt for medarbejderne om de ville tage kameraet med ud på patrulje eller i forbindelse med indsats. Erfaringen viser, at det primært er yngre medarbejdere, der har benyttet sig af kameraerne. Lederne mener, at det kan begrundes i, at denne gruppe af medarbejdere er mere fortrolige med brugen af teknisk udstyr og ikke i samme grad har set den manuelle datahåndteringsproces, som en udfordring.

ARBEJDSMILJØ I FORBINDELSE MED BRUG AF KROPS-, HJELM- OG KØRETØJSMONTERET KAMERA

I dette afsnit er fokus på den arbejdsmiljømæssige effekt af brugen af kameraer – både det fysiske i forhold til montering, funktionalitet af kamera mm. og det psykiske i forhold til følelsen af egen sikkerhed i mødet med borgeren og kolleger når man har et kamera monteret på krop eller hjelm, og der evt. foretages optagelse af situationen.

Montering af kameraet

Testpersonerne har blandede tilbagemeldinger i forhold til kropsmonteringen af kameraet. Efter kort tilvænnning hos kameraføreren har det været problemfrit at tage letvesten af og på med kameraet monteret på. Kropsmonteringen fungerer bedst på vest eller jakke, da skjorten sidder for løst og kameraet derfor sidder ustabil, hvilket bevirker, at billederne bliver rystede. Det er vigtigt, at det testes grundigt i forbindelse med en evt. udrulning af brugen af kameraer, hvor og hvordan de skal bæres/monteres. Her er fleksibilitet i forhold til brug/opgaveløsning væsentlig.

Nogle melder tilbage, at kropsmonteringen fungerer godt og giver gode billeder. De udfordringer, der er påpeget, er bl.a. GoPro kameraets relativt brede profil, som gør at det fylder meget på letvesten, sidder i vejen, hvis man skal [REDACTED] eller skal bruge sikkerhedsselen i bilen. I en helt konkret opgave viste placeringen på kroppen sig uhensigtsmæssig, da [REDACTED] aktiverede kameraet på et tidspunkt, hvor det ikke var nødvendigt eller hensigtsmæssigt for opgaveløsningen. Herudover har hundeførere oplevet udfordringer med placeringen på kroppen, da de kommer til at dække for kameraet, når de f.eks. skal bukke sig ned og håndtere politihunden. Der har desuden været udfordringer med bæremetode i forbindelse med MIK. Det er ikke muligt at finde en optimal placering af kameraet midt på brystet på en gruppefører, da gruppeføreren [REDACTED] Endelig skærmer bærerselerne også for rygmarkeringen på indsatsdragten. Selerne er dog vurderet nødvendige som monteringsmetode i MIK-sammenhæng i denne begrænsede funktionstest.

Den generelle tilbagemelding i forhold til hjelmmontering (herunder i MIK-sammenhæng) har været positiv. Placeringen giver en god vinkel i forhold til at filme den/de person(er) kameraføreren står overfor og følger brugerens øjne/hovedbevægelse. Det er udelukkende færdslen, der har oplevet udfordringer med hjelmmonteringen. MC-betjentene er iført tykke handsker (særligt vinterhandsker), hvilket kan gøre det svært at aktivere kameraet. Dette har nogle testpersoner/-kredse imødegået ved at købe fjernbetjening (til aktivering af kameraet), som kan monteres forrest på motorcyklen. Det bemærkes yderligere fra færdselstestedeltagerne, at når de har kameraet monteret på hjelmen, har de mulighed for at målrette optagefokus med hovedbevægelser, hvilket er en fordel i f.eks. eftersættelser og ved eskortekørsel. Derimod er det upraktisk i de tilfælde, hvor betjenten aftager hjelmen, når der tages kontakt til/indgås i dialog med borgeren. Her vil kameraet så forblive på motorcyklen, når betjenten henvender sig til f.eks. et køretøj. Der nævnes her muligheden for at tilslutte et eksternt mindre kamera til "hovedkameraet", hvorved man vil have mulighed for f.eks. at skifte mellem krops- og hjelmbåret. Denne teknologi forsøges afprøvet i de forlængede testperioder i København og Københavns Vestegn og er tilknyttet de cloudbaserede løsninger, hvor det mindre eksterne (ekstra) kamera samtidig er et fleksibelt og småt kamera, der ikke vurderes at være sårbart i forhold til at kunne blive beskadiget/tabt, som de for nuværende testede. Der har nemlig været tilfælde, hvor kameraet er slået af hjelmen med kasteskyts. Der er tale om, at det har været kameraer af typen/mærket GoPro, der i herværende test var været testet hjelmmonteret.

Test af køretøjsmonteret kamera har med de testede typer af kameraer været meget begrænset. Den primære årsag til, at man ikke har testet i køretøjer er, at de testede kameraer ikke er produceret til formålet, at fastmonterede kameraer ikke kommer med ud af køretøjet, og hvis det i givet fald skulle tages ud af køretøjet, vurderes det at det vil fjerne fokus fra opgaveløsningen.

Projektet har i samarbejde med CFB (Center for beredskabskommunikation) afdækket muligheden for at teste køretøjsmonterede kameraer, der kan kobles til Bifrost-systemet, særligt med henblik på den indeholdende option for udvidelse med netop disse kameraer i Bifrost-aftalen. Det har vist sig, at det ikke uden en økonomisk ramme til tilpasning af kamerabruget til de i projektet fastsatte testrammer (ud fra Rigspolitiets cover, vejledning og actioncards) har været muligt at iværksætte testen af disse køretøjskameraer. De ville uden større omkostninger kunne være blevet afprøvet under de vilkår, som producenten havde "forprogrammeret", hvilket ville betyde, at kameraet konstant ville være aktiveret, at der dermed også ville blive optaget lyd fra kabinen uden for konkret opgaveløsning, og at der bl.a. blev optaget i "loop" af 24 timer, at dataen var lagret i det enkelte køretøj, hvor udlæsning kunne foregå med en USB-stick, hvilket ikke var/er i overensstemmelse med retningslinjerne på området. Selvom dette var muligt at ændre fra producentens/leverandørens side, var det ikke muligt under projektets fastsatte ramme. Dog henviser projektet til, at der ved et skønnet potentiale for en bredere ramme for køretøjsmonterede kameraer, indtænkes denne løsning i en afdækning af området.

Kameraets funktionalitet

På de testede GoPro kameraer er batteritiden lav, særligt når der optages i højeste kvalitet. Umiddelbart holder batteriet til halvanden til to timers optagelse. Kameraføreren skal altid kontrollere batteriet inden vagten påbegyndes. Endvidere holder batterierne ikke til gentagen brug i mere end ca. 1 til 2 år, før det er nødvendigt at udskifte dem.

Det anvendte GoPro kamera kan optage i HD, og tilbagemeldingen er, at kvaliteten på optagelserne er tilfredsstillende. Dog kræver det, at lysforholdene er gode. Hvis man ikke optager i HD er billedkvaliteten også tilfredsstillende når der filmes i mørke. Det bemærkes, at kameraet er produceret som et "actionkamera", der gør, at det er beregnet til brug under bevægelse (herunder også hurtige retningsskift), hvorfor det fungerer fint ved optagelse under f.eks. løb eller ved magtanvendelse/anholdelser.

Da optaget materiale uploades efter hver vagt og herefter slettes på kameraet, har man ikke oplevet udfordringer med lagringskapaciteten, men det er oplevet, at der skal udskiftes lagringsmedie (SD-kort) undervejs i en indsats, hvis denne strækker sig over længere tid.

Batteritid, billedkvalitet og lagringskapaciteten på de cloudbaserede kameraer har været yderst tilfredsstillende. Kameraerne har kunnet holde batteri i op til 12 timer. Det ene produkt filmer det øjet ser, med den kvalitet, øjet ser. Tilbagemeldingen er, at dette er at foretrække, da det er uhensigtsmæssigt i forbindelse med bevisførelse, hvis videooptagelserne er væsentligt skarpere end det, det blotte øje kan se. Således kan der ikke stilles spørgsmålstejn ved, hvorfor kameraføreren ikke så noget specifikt eller ikke reagerede på noget specifikt. Det bemærkes, at disse typer af kameraer oplades i samme dockingstation, som de placeres i ved automatisk uploadning af optaget materiale.

Projektet henstiller til, at det er væsentligt, at brugen af kamera skal ses som et redskab i værktøjskassen til brug for en specifik opgaveløsning. Med det menes, at det bør være muligt at tilvælge kamera ud efter behovet, som det skal dække. Det fremgår af testkredsens tilbagemeldinger, at behovet for, hvad et kamera skal kunne, er opgavespecifikt, og at der ikke umiddelbart vurderes at være ét kamera, der kan dække alle typer af behov. Ud over selve måden at montere/bære kameraet på, skelnes der særligt mellem:

- Kvaliteten af opløsningen (behov for meget høj opløsning i nogle tilfælde, og ikke betydningsfuldt i andre)
- Billedstabilisering
- Skarphed/fokus i forhold til hurtige retningsskift/under løb m.v.
- Behov for optagelse på hhv. nært og fjernt hold (kort eller lang afstand)
- Behov for lang batteritid
- Mulighed for at streame optagelser "live"
- Automatisk/nem dataoverførsel/-behandling
- Geolokation og/eller tidsstempling

Holdning til brug af kamera blandt hhv. kameraførere og andre kolleger

I interviews med testkredsene har det været drøftet, hvorledes brugen af kamera er blevet taget imod af hhv. kameraførerne og de kolleger, de møder på deres vagt. Dette for at afsøge, hvilke udfordringer, der eventuelt skal imødegås, hvis brugen af kamera skal bredes videre ud i Dansk Politi.

Tilbagemeldingerne er generelt, at det er afgørende, at det har været kameraføreren selv, der beslutter, hvornår kameraet skal tændes. Årsagen er, at kameraførerne dermed har en følelse af, at kameraet er et værktøj, der skal hjælpe i den operative opgaveløsning og ikke skal benyttes som et værktøj til kontrol af den enkelte kollega. Testkredsene har kun benyttet kameraførere, der har meldt sig til at bære kameraerne frivilligt.

Der har dog været skepsis og overvejelser i forhold til brugen af kamera. Nogle testkredse har drøftet udfordringer ved det scenarie, hvor forsvarer og dommere vender sig til, at der er videomateriale til rådighed i diverse sager. Her er der en bekymring for, at en politibetjents vidneudsagn ikke længere har den samme vægt i retssager, hvor der ikke findes videooptagelser.

Et opmærksomhedspunkt, der er blevet løftet fra de kameraførere, der har benyttet kamera i forbindelse med indtrængning eller anholdelser, er, at videomaterialet kan afsløre taktikker, bevægelsesmønstre eller deciderede koncepter (som er klassificerede) for modparten, hvis de benyttes bredt i en retssag, eller hvis der søges aktindsigt i materialet.

En anden bekymring, nogle testkredse har meldt tilbage med, er usikkerhed hos kameraførerne og deres kolleger i forhold til, hvad optagelser kan bruges til i forhold til DUP'en. Hvis materiale indgår i en konkret sag og vises til de

relevante parter, er der bl.a. en bekymring for, at DUP'en vil lave "initiativsager" på baggrund af optagelserne – eksempelvis adfærd, fordi kameraet har filmet på vej væk fra en politiforretning. Der er et ønske fra testkredsene om at få dette dilemma drøftet, herunder hvornår filer udleveres til DUP'en. Får de adgang til al materiale, der filmes, eller får de kun adgang, hvis de rekvirerer materiale i en specifik sag/hændelse, eller hvis der er en konkret klage?

Der har været enkelte kredse, der har oplevet skepsis fra andre kolleger, som løser politiforretninger sammen med kameraføreren. Dette har været håndteret gennem dialog om, hvad formålet med brugen af kamera er, og hvad rammerne er for optagelser med kamera. En enkelt kamerafører har afstået fra at benytte kameraet i en situation, hvor kollegaen udtrykte skepsis over kameraet.

Der har dog også været tilbagemeldinger på, hvor kameraførere er blevet efterspurgt til en politiforretning netop fordi de har kamera på. Dette med henblik på dokumentation.

Kameraets effekt på kameraførerens følelse af egen sikkerhed

Kameraførerne har forskellige oplevelser i forhold til, om kameraet virker konfliktoptrappende eller konfliktnedtrappende. Der, hvor kameraførerne har oplevet brug af kameraet som konfliktoptrappende, har været i nattelivet, hvor de borgere kameraførerne har haft kontakt med, har været påvirkede af alkohol og/eller euforiserende stoffer. Kameraførerne har oplevet at blive "modfilmet", og at brugen af kamera har taget fokus fra selve politiforretningen.

I opgaver i forbindelse med bandeindsatsen har nogle oplevet kameraet som konfliktoptrappende og andre har oplevet det som konfliktnedtrappende.

De, der har oplevet kameraet som konfliktoptrappende, giver eksempler på, at de oplever "modfilmning", eller at de antrufne nægter at tale med kameraføreren. På denne måde blive kameraet en hindring i den konkrete opgaveløsning.

Langt de fleste kameraførere oplever kameraet som konfliktnedtrappende. Borgerne bliver mere bevidste om deres egen sprogbrug og adfærd, og det samme gør kameraføreren. Nogle af kameraførerne i færdslen har set det som en ekstra sikkerhed, da de kører enkeltmandspatrolje og føler en tryghed i at have "et par ekstra øjne" med, når de udfører forskellige politiforretninger.

En enkelt testkreds har oplevet, at kameraet har en forebyggende effekt ved større forsamlinger, hvor der er en voldsparathed over for politiet. Erfaringen er, at når der bliver gjort opmærksom på, at der filmes så spredes gruppen på dette specifikke sted, idet det er almen kendt, at det giver ni måneders fængsel at kaste/udøve vold mod politiet på eksempelvis Christiania.

ANBEFALINGER

Det anbefales, at:

- Hvis brugen af kameraer gøres permanent, at det på optagelser/i kameraet skal være med anført geolokation/gps-data og tidsstempler. Dette vil eksempelvis være en fordel i forhold til dokumentationssporet samt i forhold afdækning af potentielle optagelser (videndeling).
- Det kamera, der i givet fald vælges, har en lavere profil end de testede GoPro samt bedre "monteringsmuligheder".
- Det kamera, der i givet fald vælges, har mulighed for automatiseret upload af data, som kan håndteres/behandles i relevant og tidssvarende system, hvor korrekt logning foretages
- Der bliver mulighed for at lagre optagelser i mere end 30 dage. Særligt optagelser der kan gøres til genstand for efterfølgende klager; intern, ekstern eller offentlig bevågenhed samt har værdi ift. uddannelse/voldsomme hændelser/debriefing eller andet.
- Kameraet konstant optager i loops af op til to minutter således, at optakten til den konkrete hændelse kommer med på optagelserne.
- Der ved beslutning om udbredelse af brugen af kameraer sikres fokus på, at det bliver muligt at tilvælge kameraet som redskab, og at der kan vælges type af kamera afhængigt af, hvilken opgave det skal løse.

PRÆSENTATION AF KAMERATYPER BENYTTET I PILOTTTEST

I pilottesten er der testet to kameratyper – GoPro og AXON. I december 2021, hvor testperioden var afsluttet, iværksatte Københavns Politi en test af en tredje kameratype – Zepcam – som, ligesom AXON, er en cloudbaseret kameratype. Zepcam har mange af de samme funktioner som AXON, men vil ikke blive præsenteret i detaljer i dette afsnit, da erfaringerne med kameraerne er begrænset i skrivende stund.

Københavns Vestegns Politi har udarbejdet en præsentation af AXON, som er vedlagt som bilag 14.

GOPRO KAMERA

De kameraer, der er testet, er delvist af ældre dato, da rammerne for pilottesten har været, at det er eksisterende materiel, der skulle danne grundlag for test af Rigspolitiets vejledning og actioncards. Der kan således være funktioner i nyere versioner af GoPro, som ikke er at finde i alle de kameraer, der har været testet i nærværende pilottest.

Kameraet er et actionkamera, hvor optagelser lagres på SD-kortet i kameraet. Data fra kameraet udlæses manuelt fra SD-kortet til en pc (og evt. videre til en ekstern harddisk). SD-kortet er ikke krypteret, da dette medfører problemer med brugen i kameraerne.

Kameraet aktiveres af kameraføreren og optager fra det øjeblik det aktiveres. Der er ikke mulighed for at sætte kameraet op til at filme i loops og dermed få optakten til en episode med på optagelsen, og det er ej heller muligt at livestream fra kameraet.

Billedkvaliteten er god og kameraet er velegnet til politiarbejde, da det er et actionkamera. Billedkvaliteten er overordnet god, og billederne er skarpere end det, man kan se med det blotte øje. Der er en oplevelse af, at der kan være både fordele og ulemper ved dette. Fordelen er, at det giver gode muligheder for at dokumentere hændelser eller udfinde personer når materialet ses igennem. Nogle af de interviewede ser den gode billedkvalitet som en ulempe, da der kan blive stillet spørgsmålstejn ved kameraførerens ageren eller mangel på samme, i forbindelse med retssager, da man muligvis vil kunne se noget på videooptagelserne, som kameraføreren ikke kunne se med det blotte øje i situationen. De medarbejdere, der har brugt kameraer i forbindelse med deres arbejde på Christiania har dog ikke oplevet denne udfordring i forbindelse med retssager. Kameraerne er brugervenlige ved, at de er nemme at montere og nemme at betjene i forhold til at aktivere og deaktivere kameraet.

Overførsel af data fra kameraet er manuel og kræver lokal serverkapacitet. De manuelle arbejdsgange ved overførsel af data er tidskrævende og giver risiko for fejl i håndteringen af data. Afhængig af, hvilken løsning man vælger for opbevaring af data, er det ikke muligt at logge, hvem der har adgang til data, og hvem der evt. har behandlet data. SD-kortene er ikke krypterede, hvilket gør det muligt at genskabe data, selvom brugeren har slettet det på SD-kortet. Det er ikke muligt at opsætte automatiske slettefrister, hvorfor sletning af materiale skal håndteres manuelt. Når optagelser skal redigeres til brug for dokumentation, kræver det særskilt software.

Da hverken kamera eller SD-kort er krypterede, vil der være direkte/fri adgang til dataen derpå for alle, der kommer i besiddelse af kamera eller lagringskort. Det vil sige, at der ikke er sikkerhed for uvedkommendes adgang til persondataen, hvis kameraet bliver tabt eller på anden vis mistes.

Det er ikke muligt at markere optagelser med geolokation og tidsstempler, hvilket bevirker, at det ikke er muligt at søge i materialet på disse kriterier.

AXON KAMERA

AXON kameraerne er koblet til en cloudløsning, hvor der er adgang via Evidence.com. Kameraet benyttes af politiet i flere lande, herunder i Tyskland, Sverige, England, Finland og USA. Cloudløsningen tilbyder en høj grad af kryptering, eksempelvis når der foretages livestreaming.

Kameraer og dockingstationer skal købes, og herudover skal der betales et abonnement for at få adgang til softwaren. Priser fremgår af bilag 14.

Kameraet skal aktiveres af den enkelte bruger, og kan indstilles til at køre i loops af op til minutter, således at når kameraet aktiveres, inkluderes de to forudgående minutter i optagelsen. Dette giver mulighed for at få optakten til en hændelse med, selvom kameraføreren ikke har aktiveret kameraet, før hændelsen indtraf. Det er desuden muligt at

indstille kameraet til automatisk at aktivere ved lyden af skud, udrykningssignaler eller andet. Det kan derudover sættes op til at livestreame til indsatsleder, KST, KSN eller vagtcentral. Kameraet kan kobles op med en smartphone, hvilket gør det muligt at "kigge" om hjørner, over hegn mm, uden at eksponere sig selv.

Billedkvaliteten er god forstået på den måde, at kameraet filmer det, som øjet ser i den kvalitet et øje ser. Der bliver således ikke stillet skarpt på områder eller genstande, der filmes, som ikke vil kunne ses skarpt med det blotte øje. Som tidligere beskrevet er der nogle af de interviewede, der ser dette som en fordel, da optagelserne bliver så virkelighedsnære som muligt og udelukkende gengiver det, kameraføreren har kunnet se i situationen.

Selve kameraet er krypteret, hvorfor der ikke kan udlæses data fra kameraet, selvom man kommer i besiddelse af dette. Kameraet skal via den ligeledes krypterede dockingstation uploade materialet, der først derefter kan tilgås dekrypteret med korrekt adgang til systemet via Evidence.com

Overførsel af data fra kameraet til Evidence.com sker ved, at kameraføreren sætter kameraet i en med kameraet parret dockingstation. Overførslen og lagring er krypteret på et niveau, der lever op til de krav der stilles fra Koncern IT. Der er desuden to-faktor godkendelse i forbindelse med login på Evidence.com. Materialet kan tilgås på Evidence.com via adgang, der gives af en administrator. Således logges det, hvem der har adgang til materialet, hvornår de har tilgået materialet, og hvad de eventuelt har foretaget sig med materialet. Materiale, der indgår i en skarp sag lægges således i en særskilt mappe med angivelse af journalnummer, og der kan gives adgang til materialet til forsvarer, anklager, efterforskere m.fl.

Kameraerne er sat op med gps-data således, at alle optagelser markeres med geolokation og tidsstempler. Det er muligt at "flage" episoder, mens der optages ved at klikke på kameraet. Dette gør det let for kameraføreren at genfinde konkrete steder i optagelserne, hvor der har været hændelser af særlig interesse. Geolokation og tidsstempler gør det muligt at fremsøge optagelser ikke kun på brugerniveau, men også på lokationer eller tidspunkter på tværs af brugere. Endvidere forventer projektet, at der på dette område på sigt vil komme yderligere retningslinjer for politiets brug af optagelser, hvor både geolokations- og tidsstempling kan blive et krav.

I Evidence.com er der redigeringsværktøjer, som gør det muligt at sløre uvedkommende på optagelserne. Der kan sættes automatiske slettefrister på materialet, således at det sikres, at slettefristen på eksempelvis 30 dage altid overholdes.

SAMMENLIGNING AF ARBEJDSGANG PÅ HHV. GOPRO OG AXON

For at sammenligne de to kameratyper, blev der gennemført en særskilt opsat test af den samme arbejdsgang med hhv. GoPro og AXON for at blotlægge forskelle på tidsforbruget ved brug af de to kameratyper. En detaljeret beskrivelse af testen er vedlagt i bilag 16. Testen blev foretaget ved en kort seance, hvor kameraerne blev anvendt i forbindelse med en øvelse på Politigården i Albertslund, hvor to medarbejdere deltog. Den ene medarbejder fra Københavns Vestegns Politi bar AXON, imens den anden medarbejder fra Fyns Politi bar GoPro.

Arbejdsgangen bestod af følgende dele:

- Kameraopstart
- Montering
- Optagelse af episode (øvelse) – aktivering af kamera
- Upload af materiale
- Procedure for slettefrist
- Batteriforbrug og opladning

Konklusionen ud fra testen er, at et kamera som AXON med den tilhørende software og cloudløsning letter arbejdsgangen og tidsforbruget for medarbejderne, som skal håndtere kameraet og datalagringen betragteligt. Med GoPro brugte kameraføreren mellem 13-42 minutter på den samlede arbejdsgang, hvor kameraføreren med AXON brugte 3-7 minutter.

De dele af arbejdsgangen, der var tidskrævende for kameraføreren med GoPro var kontrol af SD-kortet, hvor det kan være nødvendigt at overføre optagelser fra kameraet til pc, hvis den tidligere bruger har glemt/undladt at gøre det. Den tidligere bruger af kameraet skal fremfindes, så optagelserne kan lægges i vedkommendes mappe på drevet, eller slettes, hvis de allerede var blevet overført, men blot ikke slettet. Denne del af arbejdsgangen blev vurderet til at kunne tage mellem 1-20 minutter. Den anden del af arbejdsgangen, der var tidskrævende var gennemgang, sletning og vurdering af egne optagelser. Denne del af arbejdsgangen blev vurderet til at kunne tage mellem 2-15 minutter.

ANBEFALINGER

Det anbefales, at:

- Hvis der skal arbejdes videre med brugen af krops-, hjelm- og køretøjsmonterede kameraer i Dansk Politi, at man vælger en kameræløsning, der er cloudbaseret, da dette giver den største grad af datasikkerhed og er den mest effektive løsning i forhold til datahåndtering.

ERFARINGER FRA EKSTERNE**MOVIA**

Informationerne om Movias brug af kamera er indhentet via interview. Movia benytter cloudbaserede kameraer af mærket Zepcam, som pt. testes i den forlængede deltest hos Københavns Politi.

Vedrørende livestreaming fra den enkelte billetkontrollør og til Movias vagtcentral, så havde deres jurister tolket Datatilsynets retningslinjer på en sådan måde, at det ikke var tilladt. Årsagen var bl.a., at man ikke ønskede, at den enkelte medarbejder på vagtcentralen skulle have adgang til dette videomateriale.

Movia har netop ændret deres automatiske slettefrist fra 14 dage til syv dage. Denne beslutning er truffet af Movias jurister med baggrund i Datatilsynets anbefalinger. Slettefristerne overholdes automatisk af systemet, som sletter dataen løbende. Såfremt der er episoder indmeldt af billetkontrollørerne eller klager fra Movias kunder, sendes der en anmodning om at gemme denne optagelse til Movias IT-afdeling, hvorefter optagelsen lagres på et krypteret USB-stik og forsynes med et sagsnummer.

Movia har ca. to sager om ugen, som IT-afdelingen skal efterbehandle i forbindelse med en evt. hændelse, og de vurderer, at der ca. bruges 20 minutter om ugen på dette arbejde.

Movias opsætning i forhold til lagring foregår via en krypteret og todelt proces, hvor billetkontrollørerne afleverer deres kamera i en dockingstation. Her overføres dataen fra det krypterede kamera til en krypteret harddisk i dockingstationen, hvorefter det overføres og lagres i en krypteret sky.

Billetkontrollørerne har på intet tidspunkt selv adgang til dataen. De har således hverken mulighed for at gennemse eller slette videooptagelser.

Såfremt en medarbejder ønsker at gennemse en videooptagelse, sker dette ved at søge om aktindsigt. Dette er samme mulighed som Movias kunder har.

Movia har tre hovedformål for, hvad brugen af kropskameraer skal bidrage med:

- Det skal virke præventivt
- Det skal gøre kontrollørerne mere trygge i deres arbejde
- Det skal støtte politiet i en evt. efterforskning

Informationsskilte på kontrollørerne i brysthøjde kræves af Datatilsynet, hvor der informeres om, at der filmes i lyd og billeder. De første tre år var de ligeledes pålagt af Datatilsynet, at de mundtligt skulle informere om, at de filmede i lyd og billeder, når de aktiverede kameraet. Dette virkede dog konfliktoptrappende, hvorfor de efter en dialog med Datatilsynet fik fjernet dette krav.

KRIMINALFORSORGEN

Som led i arbejdet med at nedbringe episoder med vold og trusler mod kriminalforsorgens personale blev der i 2017 vedtaget en række sikkerhedsmæssige tiltag. Et af disse tiltag var, at betjente på to lokationer skulle teste effekten af kropskameraer i forhold til at nedbringe disse episoder. Der blev udarbejdet en erfaringsopsamling, som er vedlagt som bilag 21. Testen blev gennemført i Østfløjen i Vestre Fængsel og i Køge Arrest. Testen forløb blot en måned i Vestre Fængsel, hvor ca. 40 fængselsbetjente fik kamera på og i fem måneder i Køge Arrest, hvor ca. 30 fængselsbetjente fik kamera på. Erfaringsopsamlingen er baseret på enkeltmandsinterviews med syv medarbejdere og en leder i Køge Arrest og tre medarbejdere, en tillidsrepræsentant og en ledende fængselsbetjent i Vestre Fængsel.

Erfaringsopsamlingen tog udgangspunkt i følgende punkter:

- Hvilke fordele og ulemper er der ved brugen af kropskamera både i teknisk og mere relationel forstand?
- Giver brugen af kropskamera mere tryghed i arbejdet og kan kropskameraet forhindre vold og trusler?

- Hvordan reagerer de indsatte på brugen af kropskamera?
- Hvordan er de ansatte og indsatte blevet informeret om pilotprojektet?
- Hvad er vigtigt at tage højde for, hvis brugen af kropskamera gøres permanent?
- Forekomsten af vold og trusler mod personalet før og under pilotprojektet i Køre Arrest og på Østfløjen i Vestre Fængsel.

Projektet førte ikke til en permanent indførelse af kropskamera i Kriminalforsorgen. Dette bl.a. på grund af usikkerhed om, hvorledes data skulle håndteres og overholdelse af GDPR-regler.

Der var blandede tilbagemeldinger i forhold til de præventive effekter af brugen af kropskamera i forhold til trusler og vold. I Køge Arrest var der en generel opfattelse af, at kameraet er et assisterende redskab, der kan bidrage til, at risikosituationer ikke eskaleres eller lettere dokumenteres i de tilfælde, hvor en eskalering ikke kunne forhindres. Interviewpersonerne på begge lokationer oplevede at både ansatte og indsatte tænkte mere over, hvordan de udtrykker sig, når kameraet er tændt og dermed er medvirkende til at forebygge trusler.

En stor del af de interviewede så kameraet som et godt værktøj til dokumentation af hændelser om trusler og vold. Dog var der skepsis fra nogle i forhold til at filme magtanvendelse, da det kan se voldsomt ud, hvor en beskrivelse af magtanvendelse på skrift ikke virker lige så voldsom. Således var der en frygt for, at optagelser kunne føre til sager mod fængselsbetjente.

En af de interviewede havde en oplevelse af, at kameraet kan virke præventivt hos udvalgte grupper af indsatte, men på de indsatte, som er meget voldsparate vil kameraet ikke virke præventivt, da de ofte handler i affekt.

I erfaringsopsamlingen blev der trukket tal vedrørende episoder med vold og trusler. Tallene blev trukket for en periode inden pilotforsøget og under pilotforsøget i en sammenlignelig periode. Tallene baserer sig på medarbejdernes egne indberetninger.

Tal fra Køge Arrest viser et fald i antallet af både trussels- og voldsepisoder i testperioden. Det største fald sker i forhold til episoder med trusler mod fængselsbetjenten.

Testperioden i Vestre Fængsel var kort og derfor skal tallene tages med forbehold. Der sås ikke væsentlige forskelle i antallet af episoder med hverken vold eller trusler mod personalet i perioden før- og under pilottesten. Tallene viser dog, at det er en lidt mindre gruppe af såvel indsatte som ansatte, der har været involveret i volds- og trusselsepisoder i perioden, hvor personalet bar kropskamera.

I dialogen med Kriminalforsorgen blev det tydeligt for projektet og kriminalforsorgen, at der er fællestræk i udfordringerne med brugen af kameraer under de nuværende juridiske rammer, hvorfor eventuelle videre drøftelser på dette område med fordel kunne ske ved at inddrage både Rigspolitiet og Kriminalforsorgen.

BILAG

Bilag 1: Vejledning vedrørende den retlige ramme og de registreredes rettigheder i forbindelse med politiets anvendelse af – Krops- og hjelmkameraer samt køretøjsmonterede kameraer

Bilag 2: Actioncard om sikkerhed ved behandling og lagring af data fra krops- og hjelmkamera samt køretøjsmonterede kameraer

Bilag 3: Actioncard om politiets operative anvendelse af krops- og hjelmkameraer samt køretøjsmonterede kameraer

Bilag 4: Frit- og ikke frit tilgængeligt område

Bilag 5: Skabelon evaluering – Pilotprojekt krops-, hjelm og køretøjskamera

Bilag 6: Evaluering Beredskabet KBH

Bilag 7: Evaluering Færdsel KBH

Bilag 8: Evaluering OSA KBH

Bilag 9: Evaluering Reaktionsafdeling KBH

Bilag 10: Evaluering Fyn

Bilag 11: Evaluering KBHV

Bilag 12: Evaluering NJYL

Bilag 13: Evaluering ØJYL

Bilag 14: Beskrivelse AXON

Bilag 15: AXON Kamera actioncard

Bilag 16: Parallellørb AXON vs. GoPro

Bilag 17: Hjemlkamera actioncard færdsel Københavns Politi

Bilag 18: Præsentation af pilotprojekt vedrørende krops- og hjelmkameraer Østjylland

Bilag 19: Hjemlkamera actioncard Østjylland

Bilag 20: Kropskamera actioncard Østjylland

Bilag 21: Erfaringer fra fængselsbetjentes brug af kropskamera

Bilag 22: Input fra Politiforeningen

